

Vegyesek.

Jegyzőkönyvi kivonatok a tartott szakülésekről.

c) F. évi ápril 24-én, dr. Koch Antal elnöklete alatt megtartott természettudományi szakülésen a következő tárgyak terjesztettek elő:

1. Dr. Abt Antal azon kísérleti eljárást mutatja be, mely által a „hang visszaverődése lapszerű felületen“ kimutatható. L. a jelen füzetet.

2. Vida Károly „Az elevevészülő aphidok petefészkekének s petéjének fejlődése“ című értekezését ismerteti dr. Entz Géza. Az értekezést egész terjedelmében l. jelen füzetben.

d) F. é. május 29-én dr. Koch Antal elnöklete alatt megtartott természettudományi szakülésen a következő tárgyak terjesztettek elő:

1. Dr. Demeter Károly a) „Bryologiai újság Erdélyből“ című dolgozatot terjeszt elő. Előadó neje Maros-Vásárhelyt 1883 febr. havában egy lombos mohot fedezett fel, a melyet előadó Entodon transsylvanicus néven mint új fajt irt le a „Hedwigia“ múlt évi 6. számában. Bemutatva hazánk ez újabb specialitását, előbb a leírást némi csekély módosítással reprodukálja, majd a kapcsolatosan felmerült kérdések tisztázása végett tett újabb vizsgálatai eredményét adja elő. 21 különböző termőhelyről kapott hiteles példány alapján megállapítja az északamerikai Entodon cladorrhizans (Hedw.) C. Müller és az európai Ent. Schleicheri (Br. Eur.) differenzialis jellegeit s végül e két fajnak, mint legközelebbi rokonnak az Ent. transs-hoz való viszonyát vizsgálva, kijelöli mind a három typus alakkörét (l. a jelen füzetben.)

b) Ugyanő könyvismertetést ad elő a következő műről: „Grimmieae Tatrenses. Dr. S. Chalubinski 1882. Varsaviae.“ Szerző ez idő szerint a legalaposabb ismerője a Magas-Tátra moha florájának. Hosszabb idő óta folytatott vizsgálatai eredményének ezúttal egy kis részét mutatja be. E művében u. i csak a Grmmieae családját öleli fel és mindössze 26 faj leírását adja. Előadó terjedelmesebb méltatásban úgy mutatja be sz. dolgozatát, mint hazánk egyik legérdekesebb floraterületére vonatkozó kitünő művet s mint „valódi remekét“ az alapos modern bryologiai buvárlatnak.

2. Dr. Koch Antal több tárgyat mutat be a szakülésen. a) Egy *Carcharodon* cfr. *auriculatus* Blainv. fogat, mely a kolos-monostori erdőszélen a bryozoatályagban találtatott. b) Egy apró *pachyderma* fajnak zápfogát az andrásházi tarkaagyagból (középeocän). c) A *cölestin* rostos és szemcsés változa-

tának új előfordulását a bácsi torok durvamészki bányáiban. *d*) Végül a f. év május 26-iki földrengést említi fel, mely eddigi értesítések szerint következő helyeken észleltetett: Sz.-Ujvár (gyenge), Sósmező, Deés és Deésakna (eléggé érezhető), Csáki Gorbó (erős), B.-Hunyad (gyenge É-D. 4—5'), Nagyfalu, Detrehem (9° 30'), Szilágy-Somlyó (9° 30' morajjal 5'', DDNy-EEK), Sibó (fátrepedések), Varsolcz, Kolozsvár, Aszúpaták, Egeres (gyenge), Nagybánya (9° 47' Ny-K. erős), Zilah (9° 45' heves), Maros-Vásárhely (igen gyenge), Nagy-Enyed (igen gyenge).

3. Butorka Száva bemutatja azon vizsgálatainak eredményét, mely különböző alakú és nagyságú lapszerű aczélemezek kétirányú mágnesezése által fejlődött szabad mágnesség elosztására vonatkozik.

A lemezek mágnesezése vagy a Michell-féle dörzsölési mód szerint, vagy electromos áram segítségével, lapos tekeresekben történt.

Ezen lemezekben a mágnesség elosztásának megvizsgálása háromféle módszer szerint történt, úgymint: a Coulomb-féle lengési, a Jamin-féle contact és végre a Lenz és Jacobi-tól eredő, van Rees és utóbb értekező által módosított, inductio áramokra alapított módszer szerint.

Ezen alkalommal értekező bemutatja azon eredményeit, melyeket a két első, de különösen a contact módszer szerint nyert. (I. jelen füzetben.)

Az ideai geologiai fölvételek.

A magy kir. földtani intézet geologusai az ideai nyarat is arra fordítják, hogy folytassák Magyarország még föl nem vett részeinek helyszíni geologiai térképezését. A tisztviselőket két osztályba sorozták. Az első, melynek vezetője dr. Hofmann Károly főgeolog, s tagjai Matyasovszky Jakab, Lóczy Lajos osztálygeologok, dr. Pethő Gyula segédgeolog és mint külön megbízott dr. Koch Antal, kolozsvári egyetemi tanár, a magyar-erdélyi határhegységben folytatja fölvételeit. Nevezetesen dr. Hofmann a szatmármegyei erdélyi határhegység szegélyét térképezi; Matyasovszky J. Biharhegység keleti részén befejezi korábban megkezdett fölvételét s innen délfelé haladva folytatja működését. Lóczy Lajos Aradmegye területén folytatja tavaly megkezdett munkáját, dr. Pethő Gyula szintén Aradmegyében a Milova és Berzava közt elterülő krétaképződés térképezését fejezi be, s aztán a Hegyes-Drócsa és Biharhegység közt, a Fehér-Körös táján kifejlődött harmadkori öblöt vizsgálja meg és térképezi földtanilag. Végül dr. Koch A. specziális működése területén, Kolozsvár környékén folytatja a felvételeket. A második osztályt Telegdi Roth Lajos főgeolog vezeti s tagjai Halaváts Gyula és dr. Schafarzik Ferencz segédgeologok. Működése területük Dél-Magyarország keleti része, a Bánság, különösen Krassó-Szörénymegye. Krassó-Szörényben maga Roth Lajos fog dolgozni; Halaváts Versecz, Deliblat és Újpecs környékét veszi föl, míg dr. Schafarzik Mehadia és Orsova déli részével egészítik a délmagyarországi földtani fölvételeket. Végül Gesell Sándor intézeti bányafőgeolog Simecz és környéke fölvételét tavaly befejezván, az idén Körmöcbánya környékén kezdi meg bányageologiai felvételeit. Dr. Boeckh János intézeti igazgató az összes fölvételek fölött a főfelügyeletet fogja végezni s e végből az egyes osztályokat működési helyükön időről-időre meglátogatja.